

Vergaderjaar 1985–1986

19366

Wijziging van de Jeugdspaarwet (niet premiëren van de rente en beperking van de mogelijkheid tot deelneming, alsmede enige andere wijzigingen) en daarmee samenhangende wijziging van de Wet Bezitsvormingsfonds

Nr. 8

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 10 juli 1986

1. Algemeen

Uit het eindverslag waarvoor de leden van de fracties van P.v.d.A., C.D.A. en V.V.D. bijdragen hebben geleverd, is mij gebleken dat de door mij voorgestane benadering ondanks de argumenten die ik daarvoor in de memorie van antwoord nog eens nadrukkelijk heb aangegeven, op bezwaar blijft stuiten. Het betreft dan met name de loskoppeling van de besluitvorming inzake de Jeugdspaarwet en die over het integrale veld van gefacilieerde spaarregelingen. Ik betreur het zeer dat ik deze leden onvoldoende heb kunnen overtuigen van de aanvaardbaarheid en wenselijkheid van deze loskoppeling.

Gelet op deze situatie en ter voorkoming van een nutteloze herhaling van zetten zie ik mij genoodzaakt tot een aanpassing van het wetsvoorstel te komen conform het voorstel van de leden van de V.V.D.-fractie gedaan in het eindverslag. Dit voorstel houdt in:

- beperking van het onderhavige wetsvoorstel tot het niet meer premiëren van het rentebestanddeel voor nieuwe spaarders;
- realisering van de financiële ombuigingstaakstelling tot en met 1987 via het treffen van een ad-hoc-voorziening ten laste van het Bezitsvormingsfonds;
- omzetting van de interimrapportage spaarregelingen in een definitieve evaluatie;
- het op grond daarvan maken van een verantwoorde keuze uit de diverse mogelijkheden.

Door middel van bijgevoegde nota van wijziging wordt in de eerste twee onderdelen van dit voorstel voorzien, waarbij ik aantekenen dat de ingangsdatum voor het laten vervallen van de premiëring van het rentebestanddeel 1 januari 1987 wordt.

Wat betreft de twee laatste onderdelen van het voorstel zou ik het volgende willen opmerken.

Ik hoop nog in de loop van dit jaar een reactie van de Stichting van de Arbeid te ontvangen op de interimrapportage en uiteraard met name op het onderdeel bedrijfsspaarregelingen. Daarnaast zou ik mij kunnen voorstellen dat ook de Kamer nog dit jaar een discussie wijdt aan de interimrapportage.

Mede aan de hand van de inhoud van de reactie van de Stichting van de Arbeid en van de eventuele reacties vanuit de Kamer zou dan begin 1987 definitieve besluitvorming over het gehele veld van gefacilieerde spaarregelingen kunnen plaatsvinden. Ervan uitgaande dat voor het realiseren van (onderdelen van) die besluitvorming regelgeving nodig zal zijn lijkt mij de vroegst mogelijke ingangsdatum dan 1 januari 1988 te zijn.

Als gevolg van deze gewijzigde aanpak ondergaat het financiële beeld enige wijziging. Ik ga er bij de berekening vanuit dat de voorstellen die ik thans heb moeten laten vallen, alsnog in de voorziene bredere benadering ook voor de Kamer aanvaardbaar zullen blijken te zijn.

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998 e.v.j.
A. Afschaffing premie- ring rente						-3,4	-3,9	-5,0	-13,5	-13,5	-13,5
B. Verhoging minimum- leeftijd van 15 naar 16 jaar							-12,0	-3,1	-3,4	-15,4	-2,3
C. Invoering maxi- mumleeftijd van 24 jaar							+0,1	+0,9	+2,3	-1,9	-1,9
D. Uitsluiten tweede contracten	-1,4	-1,6	-1,5	+0,8	+1,1	+1,0	+0,8	+0,6	+0,5	-0,9	-0,9
E. Huwelijk geen criterium meer voor tussentijds premiëren				-0,2	-0,6	-1,4	+0,3	+0,3	+0,3	+0,3	+0,3
Totaal effect	-1,4	-1,6	-1,5	+0,6	+0,5	-3,8	-14,7	-6,3	-13,8	-31,4	-18,3

Geconfronteerd met de ombuigingstaakstelling zou dat het volgende beeld opleveren wat tekorten en overschotten betreft

	'85	'86	'87	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998 e.v.j.
Ombuigingstaakstelling	3	5	7	8,5	8	8	8	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Tekort	3	5	7	7,1	6,4	6,5	8,6	9,0	4,7		2,2			
Overschot										6,2		5,3	22,9	9,8

De liquiditeitsproblematiek die blijkens dit overzicht in die situatie zou gaan ontstaan, zou zich nog juist door middel van een leningsconstructie bij het Bezitsvormingsfonds laten oplossen. Gelet op de huidige stand van zaken van het overleg met het parlement heeft het overigens weinig zin nu op die situatie vooruit te lopen. Ik kom daar uiteraard te zijner tijd in het kader van de presentatie van de uitkomsten van de definitieve algemene besluitvorming uitvoerig op terug.

Zowel de leden van de P.v.d.A.-fractie als de leden van de C.D.A.-fractie hebben vragen gesteld over de aanwending van de overbesparingen die in 1988 en volgende jaren gaan ontstaan. Ik merk in dit verband op dat het – zoals in de memorie van toelichting en memorie van antwoord aangegeven – de bedoeling is om de gelden die tijdelijk aan het Bezitsvormingsfonds worden onttrokken daarin terug te storten. Financieringsbron voor die terugstorting zijn de overbesparingen die vanaf medio negentiger jaren gaan ontstaan, dat wil zeggen de opbrengsten van de maatregelen voorzover deze de ombuigingstaakstelling overtreffen. Zoals ook reeds eerder aangegeven is echter geen strikt tijdspad vastgelegd voor die terugstorting, om zodoende enige beleidsvrijheid te creëren ten aanzien van het tempo waarin die terugstorting zal plaatsvinden. Van die beleids-

vrijheid heb ik in die zin reeds gebruik menen te moeten maken door zoals in de memorie van antwoord aangegeven, gedurende de eerste jaren de overbesparingen aan te wenden ter gedeeltelijke compensatie van de financiering van de VUT-regeling ex-mijnwerkers. De VUT-regeling ex-mijnwerkers, die eindigt op 31 december 1986, wordt verlengd vanaf 1 januari 1987 tot en met 1994.

De verwachting is dat in die periode bijna 2000 ex-mijnwerkers van de regeling gebruik zullen maken en dat ruim 1800 personen, voornamelijk werklozen en schoolverlaters, de vrijgekomen arbeidsplaatsen zullen herbezetten.

De uit deze verlenging voortvloeiende kosten lopen, als gevolg van een maximale VUT-uitkeringsduur van 5 jaar, door tot en met het jaar 1999. Ten einde de kosten van de regeling te verminderen, is in de verlengde regeling een aantal kostenbeperkende maatregelen ingecalculeerd en wordt door DSM een bijdrage in de kosten verleend. Nochtans belooft de overheidsfinanciering een omvangrijk saldo.

Het oogmerk enerzijds de verlenging mogelijk te maken en anderzijds de overheidsfinanciering zoveel mogelijk met beschikbaar zijnde of komende gelden te compenseren, heeft geleid tot het aanwenden van de overbesparingen tot en met uiterlijk 1999 uit de JSW-maatregelen. Eerst daarna zal derhalve een aanvang gemaakt worden met terugstorting in het Bezitsvormingsfonds.

De leden van de P.v.d.A. vragen hoe het te begrijpen is dat nu – anders dan in wetsvoorstel 18 141 – met een negatief volume-effect rekening is gehouden, hoewel de besparingen, voortvloeiend uit het laten vervallen van de premiëring van de rente, per saldo enigszins hoger worden ingeschat. Dat de besparingen thans ondanks negatieve volume-effecten enigszins hoger worden ingeschat, vloeit voort uit de inmiddels voortgeschreden ontwikkeling van de instroom en van de voorzienbare premieabele eindsaldi als resultante van inleg en rentebijdring. Ten aanzien van deze factoren is sprake van enige opwaartse ontwikkeling gedurende de laatste 3 begrotingsjaren.

Tenslotte wijs ik erop dat ik van de gelegenheid gebruik heb gemaakt via de nota van wijziging het begrip «gekweekte rente» in artikel 7, tweede lid, te vervangen door «reeds bijgeschreven rente». Ik heb deze wijziging op uitdrukkelijk verzoek van de uitvoerende bankinstellingen aangebracht. Het hanteren van het begrip «gekweekte rente» zou hen voor grote uitvoeringstechnische problemen stellen.

2. De voorstellen tot wijziging

Vraagtekens zijn gezet bij de volgende voorstellen:

- het meer toespitsen van de wet op de feitelijke doelgroep;
- het afschaffen van vervroegde premiëring bij huwelijk;
- beperking van het recht tot afsluiten van jeugd-spaarovereenkomsten tot ingezetenen.

Zoals in het algemene deel van deze nota aangegeven heb ik deze voorstellen uit het voorliggende wetsvoorstel gelicht. Zij zullen worden meegenomen bij de algemene besluitvorming welke aan de hand van de uitkomsten van de evaluatie zal plaatsvinden. Om die reden meen ik thans te kunnen afzien van een reactie.

3. Het financiële kader

De leden van de fractie van de P.v.d.A. willen nader toegelicht zien hoe de bedragen vermeld op bladzijde 4 van de memorie van toelichting op wetsvoorstel 18 141 vergeleken kunnen worden met die op de eerste

regel van de tabel op bladzijde 7 van de memorie van toelichting op het voorliggende wetsvoorstel.

Bij beide reeksen bedragen gaat het om de besparingen die het laten vervallen van de premiëring van de rente oplevert. Hoe de *besparingsbedragen*, vermeld op pagina 4 in de oude memorie van toelichting, zich verhouden tot de omvang van de *ombuigingstaakstelling* is nader toegelicht in de overloopalinea van pagina 8 naar pagina 9 van de memorie van antwoord bij het voorliggende wetsontwerp. Tevens is in de laatste volle alinea van pagina 8 van de memorie van antwoord aangegeven, dat de ombuigingsbedragen waarop wetsontwerp 18 141 was gebaseerd zijn aangepast op grond van een bijgestelde raming van de rente-ontwikkeling en een verfijning van de ramingsmethodiek.

Het verschil in besparingsopbrengst, zoals ook uit beide tabellen naar voren komt, houdt verband met de volgende factoren. In wetsontwerp 18 141 had de maatregel ook betrekking op de lopende contracten. Daarnaast is uiteraard de verschuiving van de ingangsdatum van invloed. Tenslotte spelen de eerder vermelde bijstelling van de raming van de rente-ontwikkeling en de verfijning van de ramingsmethodiek een rol. De beslissing van het kabinet ten aanzien van de beschikbaarheid van liquide middelen voor regelingen onder de verantwoordelijkheid van respectievelijk de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft niet geleid tot wijzigingen in het beleid dat ter zake tot dan toe is gevoerd.

Uiteraard is het kabinet bereid de Kamer tijdig op de hoogte te stellen, indien de voor de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid beschikbare ruimte niet voldoende zou zijn en zulks tot nieuwe besluitvorming in het kabinet zou leiden. Dit in antwoord op desbetreffende vragen van de leden van de fractie van de P.v.d.A.

4. Overheveling uit het Bezitsvormingsfonds voor de jaren 1986 en 1987

Het wetsontwerp zoals het is ingediend geeft de Ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer de mogelijkheid in de periode 1986 tot en met 1994 jaarlijks een bedrag uit het fonds te storten in 's Rijks kas ten behoeve van de Jeugdspaarwet, tot een totaalbedrag van 45 miljoen gulden.

In het verlengde van het betoog in de eerste paragraaf van deze nota ligt het in de rede ook deze wijziging van de Wet op het Bezitsvormingsfonds door te schuiven naar de algehele evaluatie en voor 1986 en 1987 de overheveling opnieuw op ad-hoc-basis te regelen. Het wetsontwerp is dienovereenkomstig gewijzigd. Het gaat daarbij om bedragen van respectievelijk 5 miljoen gulden voor 1986 en 7 miljoen gulden voor 1987.

Ten slotte deel ik voor de goede orde mee, dat wetsontwerp 18 141, ingediend 28 oktober 1983, zoals gebruikelijk eerst zal worden ingetrokken, wanneer het onderhavige wetsvoorstel tot wet zal zijn verheven.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid a.i.,
G. J. M. Braks